

Naročilna lista: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta 5—
 Četrť leta 250
 Mesečno 1—
 Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto 15—
 Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inszerati ali oznanila
 se računajo po 12 vira
 od 6 redne petivrtice; pri
 večkratnih oznanilih velja
 -- popust. --
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldna
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon 31. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Naši v Bukarešti.

Slovesen sprejem zmagovalcev v Bukarešti. — Meščani prinesli maršalu Mackensenu soli in kruha, mladenke pa cvetlic. — Bolgari so prvi vkorakali v mesto. — Rumunska armada beži proti vzhodu. — Naši jo zasledujejo. — 123.000 Rumunov vjetih. — Cela rumunska divizija se udala. — Naši se polastili ogromnih žitnih zalog. — Hud artilerijski ogenj na Krasu. — Nastopi v italijanski zbornici. — Blokada Grčije.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 8. decembra.

Uradno se razglasa:

Vzhodno bojišče.

Mackensena skupina: Zasledovanje Rumunov čez črto Bukarešta—Ploesti naglo napreduje. Sovražnik, ki se je umakal čez Predeal in prelaz Star-okop, je na svojem povratku našel pot po avstro-ogrskih in nemških četah zastavljeno in je bil v glavnem vjet. Včerajšnji plen 9. armade znaša okrog 10.000 mož. Ob reki Aluta je skupina polkovnika Szivo znova napadla rumunske čete, ki so bile v zahodni Rumuniji odrezane in jih je prisilila k udaji. 10 bataljonov, 1 eskadron in 6 baterij, skupno 8 tisoč mož in 26 topov je odložilo orožje.

Skupina nadvojvoda Jožefa: Močni sovražni napadi v dolini Trotosul in v zemlji Ludove so bili krvavo odbiti.

Italijanske bojišče.

Včeraj zjutraj se je pričel na Krasu močan artilerijski ogenj, ki se je razvil v posebno srditost do roba pri Kostanjevici, ki pa je opoldne, ko je nastopilo neugodno vreme, zopet ponehal.

Albansko bojišče.

Ob Boiuži od časa do časa hud artilerijski ogenj.

Nemestnik načelnika generalnega štaba: pl. Kater, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 8. decembra.

Francoske bojišče.

Skupina bavarskega prestolonaslednika Ruperta: Na zahodnem bregu Moze so včeraj napadli Francozi jarke na višini 304, katere s to dne 6. dec. zasedli, a bili so odbiti.

Vzhodno bojišče.

Skupina bavarskega princa Ruperta: Ruski napadi ob dvinski fronti so se izjalovili; južno od kraja Witzly so bili ruski oddelki, ki so vdrlji v naše prednje poljske postojanke, zopet pregnani.

Skupina nadvojvoda Jožefa: Ko se je velika ruska razbremenilna ofenziva v Karpatih izjalovila, so podvzeli Rusi več delnih napadov, naskočili včeraj večkrat pri Ludovi in v dolini Trotosul naše črte, a so bili krvavo odbiti.

Skupina maršala Mackensena: Naše prodiranje proti in čez črto Bukarešta—Ploesti se je povsod tako naglo vršilo, da tako Rusom, ki so stali v ozemljih gorovja z okopi, v Predealskem ozemlju in ob prelazu Stari okopi, niso več našli možnosti, da bi se mogli mirno umakniti. Na svojem umiku so že trčili na nemške in avstro-ogrške čete in so bili, od severa pritisnjeni, v veliki večini vjeti. Med gorovjem in Donavo je zasledovanje v teku. Deveta armada sama je včeraj vjela 9000 mož. Ob Aluti je zadela v zahodni Rumuniji odrezano rumunsko armado neizogibna usoda. Polkovnik pl. Szivo je dne 6. decembra prisilil z avstro-ogrskimi in nemškimi četami njeno predajo. 10 bataljonov, 1 eskadron, 6 baterij, skupno 8000 mož z 26 topovi je položilo orožje.

Macedonsko bojišče.

Ponočni srbski napadi pri kraju Trnčija, vzhodno od Črne, so bili od nemških in bolgarskih čet odbiti. Istotako so se izjalovili ponovni angleški sunki v dolini reke Strume. Kljub neugodnemu vremenu je lefalska skupina meseca novembra dosegla velike uspehe. Naši izgubi 31 letal na zahodu in vzhodu, v Rumuniji in na Balkanu stojijo sledeče številke nasproti: sovražniki so izgubili v zračnem boju 71, s sestrelitvijo s trdih tal 16, po neprostovoljnem izkrcanju 7, skupno 94 letal. Od teh je v naši posesti 42, potem onstran naše črte padlih na tla 52 zračnih letal. Artilerijski in infanterijski letalci so si s svojim izbornim izpolnjevanjem svojih važnih nalog zagotovili priznanje in zaupanje drugih čet. Vodstvo visoko ceni njih delovanje.

Bolgari prvi vkorakali v Bukarešto.

Prvi udarec je zadala Bukarešti bolgarska kavalerijska četa, ki se je z naglim sunkom polastila prve bukareške utrdbe. Tako je bilo mogoče, da je 12. bolgarski pešpolk kot prvi vkorakal v Bukarešto. V mestu vlada mir. Meščani so maršalu pl. Mackensenu prinesli kot dobrodošlemu gostu soli in kruha nasproti. Bukareške gospodične so mu izročile šopke cvetlic.

Fronta se skrajšala na 100 km.

V vlaški ravnini se je z našim prodiranjem preko Bukarešte naša fronta skrajšala od 700 na 100 km, tako da se sedaj mnogo vojaštva lahko uporabi na drugih bojiščih.

Najvažnejša železnica v naših rokah.

Z zavzetjem mest Ploesti in Kampina so se naši polastili tudi železnice Brašovo—Bukarešta, to je najkrajše zveze med Ogrsko in Bukarešto. Severno od Bukarešte in sicer v okolici Kampine in Ploestija, se nahajajo ogromni zakladi petroleja in olja.

Ogromne žitne zaloge.

Dne 1. julija 1916 so se v Rumuniji nahajale po rumunskih uradnih izkazih nakupičene množine 1.600.000 ton starega žita in sicer 440.000 ton pšenice in pšenične moke, 782.000 ton koruze in 320.000 ton ječmena. Ostalo je bilo rž in oves. Letošnja letina je bila dobra srednja letina. V zasedeni Vlahiji je padlo dve tretjini letine v naše roke.

123.000 Rumunov vjetih.

Do dne 8. decembra so naši vjeli že 123.000 Rumunov. Ako računamo, da je padlih in ranjenih Rumunov do 200.000 mož, je rumunska armada izgubila več kot polovico svoje prvotne moči.

Seja Slov. Kmečke Zveze.

Slovenska Kmečka Zveza je imela v torek, dne 5. decembra, v Mariboru odborovo sejo, katera je bila prav dobro obiskana.

Sejo je otvoril odbornik dr. Hohnjec, ki je v svojem pozdravnem govoru opisal delovanje S. K. Z. in njenih poslancev tekom vojske. V ganljivih besedah se je spominjal rajnega cesarja Franca Jožefa I., opisal njegovo skoro 70letno vladanje v prid in

blagor avstrijskih narodov in povdarjal, da bomo posebno mi Slovenci ohranili rajnega velikega vladarja vedno v hvaležnem spominu. Navzoči so govorili stoje poslušali in ob koncu zaklicali cesarja Franca Jožefa I. „Slava!“ Govornik je nato opisal novega cesarja Karola I. in cesarico Cito kot vladarja, ki sta že takoj prve dni po svojem nastopu dejanski pokazala svojo ljudomilost in pravčnost napram vsem avstrijskim narodom in sta naš slovenski narod se na prav poseben način počastila. Ojborniki so navdušeno zaklicali: „Živijo cesar Karol! Živijo cesarica Cita!“

Podpredsednik S. K. Z., državni in deželni poslanec dr. Korošec, je obširno poročal o političnem in finančnem položaju v Avstriji, o političnih odnosih med Hrvatji in Slovenci, o strankarskih zadevah na Slovenskem; podal je svoje mnenje, kaj bi znalo v bodočnosti po vojski biti strankotvorno.

Deželni odbornik dr. Verstovšek je podal kratek opis delovanja poslancev S. K. Z. v deželnem zboru, vspehe njihove taktike, razmere in delovanje v deželnem odboru, finančno stanje naše dežele, davčno politiko deželnega odbora med vojsko ter obširneje o nameravani nakladi na vino.

Po teh poročilih se je razvila živahna debata, katere so se udeležili: deželni poslanec Peter Novak, državni in deželni poslanec Pišek, župnika Evald Vračko in Štrakl, župani Galunder, Rater in Štruel ter posestnika Rudolf, Čater in kaplan Segaj.

Odbor je vzel poročila svojih poslancev na znanje. Nazadnje je odbor soglasno sklenil, da najodločnejše ugovarja proti nameravani deželni nakladi na vino, oziroma proti državnemu vinskemu davku, ker bi bilo to za slovenskoštajersko vinogradištvu uničevalno. Te svoje z razlogi dobro podprte ugovore bo javil odbor Slovenske Kmečke Zveze tudi dež. odboru in državnim oblastim.

Zanimivi pojavi med nemškimi politiki.

Že v pondeljki „Straži“ smo opozorili našo javnost na to, da se je med najbolj konsolidirano nemško stranko, med nemškimi radikali, pojavil zanimiv prevrat z ozirom na njih notranjo politiko. Nemški radikali, vpliven del nemškega Nationalverbanda, so na tem, da spremenijo svoje stališče napram sedanji vladi. Ker so vzroki za ta preobrat velezanimivi in ker je stališče nemških radikalcev za notranjo politiko nemških strank velikega pomena, za to smatramo za svojo časnikarsko dolžnost, da poučimo slovensko javnost o teh dogodkih na podlagi poročil, ki so jih obelodanili nemški listi sami.

Nedeljska „Tagespost“ objavlja z Dunaja naslednje poročilo z datumom 2. dec.:

„Kakor izhaja iz izjav dr. pl. Körberja pri pogovorih s poslanci in zastopniki političnih strank, ki so se v zadnjem času oglasili pri njem, namerava vlada vsa tekoča politično-gospodarska vprašanja rešiti parlamentarno, to se pravi, da se bo v vseh slučajih strogo izogibala oktroiranj in naredb po § 14. Körberjeva vlada stoji, kakor je zlasti znano tudi iz izjave dr. pl. Körberja napram predsedniku poslanske zbornice dr. Sylvestru dne 23. novembra, strogo na usta-

vnem stališču in je v tem smislu tudi podala kroni strogo na ustavnih načelih sloneče predloge. V tem novem času zopetne oživitve parlamentarnega življenja mora tudi državni zbor popolnoma in v celoti izpolnjevati v ustavni državi odkazane mu naloge.

V vprašanju združenja nemških parlamentarnih strank izjavljajo nemški meščanski poslanci, da potreba združenja in skupnega postopanja vseh nemških meščanskih strank, tudi skupno postopanje od slučaja do slučaja z nemškimi socialnimi demokrati v določenih narodnih in gospodarskih vprašanjih, pride samo po sebi. Odvisno bo samo od postopanja socialnih demokratov, kako naj se in v kakšni obliki izvrši to skupno delovanje nemških strank v očigled že izvršenem združenju Poljakov in Čehov.

Na 9. t. m. je nameravana seja sedaj 18 članov štejočega skupnega odseka nemških nacionalcev in krščanskih socialcev, v kateri se bo po konstituiranju odseka temeljito razpravljalo o omenjenih vprašanjih.

Včeraj (1. t. m.) se je vršilo na Dunaju zborovanje nemško-radikalnih državnozbornih poslancev. Po uvodnem poročilu predsednika, poslanca K. H. Wolfa, je poročal poslanec Heine o stališču dr. pl. Körberja. Poročilo je pobudilo med zborovalci največjo pozornost, ker je očividno potrjalo ono, kar so opazili tudi drugi člani zveze v občevanju z ministriškimi predsednikom. Razvila se je daljša razprava, katere so se udeležili poslanci Wolf, Hummer, Teufel, Roller, Bodirsky, Pacher, Heine in Wichtl. Sklenilo se je, da naj se poslanec Wolf udeleži poseta nemškega Nationalverbanda pri ministriškem predsedniku v tej stvari. Nato se je razpravljalo o nemškem Nationalverbandu in sklenilo, da se zahteva končna sestavitve predsedništva v smislu položaja, ki je nastal po nastopu „delovne skupnosti“ (Arbeitsgemeinschaft). Poslanca Hummer in Teufel sta dobila nalogo, da naj v določenem roku sestavita rezultat razprave in predložita v prihodnji seji načrte.

Z druge strani se poroča, da se je poslanec po podanem poročilu poslanca Heineja polastilo veliko razburjenje, ki se je zelo živahno izražalo v tej razpravi. Vsi poslanci so izjavili, da se mora popolnoma izpremeniti stališče napram Körberjevemu ministrištvu, če bi ministrištvo vstrajalo pri onih načelih, ki jih je doslej smatralo kot vodilna za-se.

„Tagespost“ pripominja k temu dunajskemu poročilu: „To poročilo iz nemško-radikalnega tabora ne daje niti najmanjšega podatka, o kakšni nevarnosti se je govorilo na nemško-radikalnem zborovanju. A ker so se pa čutili prisiljene, da so stopili s temi vzmernirajočimi namigavanji v javnost, je treba misliti, da stvar ni važna samo za stranko, temveč tudi splošno. Javnost ima ves vzrok, da zahteva polne jasnosti, posebno če bi šlo za narodne stvari.“

Tako daleč nemška poročila. V razjasnitev povemo, da nemško-radikalna stranka zastopa stališče, naj se Avstrija v smislu „velikonočnega programa“ uredi potom § 14 in še le potem se naj razpiše nove volitve in se skliče državni zbor. V „velikonočnem programu“ se nahajajo tudi zahteve, na podlagi katerih so se pred kratkim združili nemški nacionalci in krščanski socialci, namreč odcepitev Galicije, nemški državni jezik ter politična, gospodarska in vojaška zveza z Nemčijo. Zraven tega še vsebuje „velikonočni program“ tudi druge dalekosežne zah-

teve za notranjo preureditev Avstrije, katerih pa še cenzura doseđaj v Avstriji ni pustila objaviti.

Ministrištvo Körber je mnenja, da se morajo vsa politična, narodnostna in gospodarska vprašanja rešiti po ljudskih zastopnikih, torej parlamentarnim potom. Nemški radikali pa sami vedo, da bi v parlamentu težko našli večino, ki bi nespremenjeno sprejela njihove zahteve.

Glede poročila poslanca Heineja, ki je baje vzbudilo v nemško-radikalnih krogih tako veliko razburjenje, izvemo od dobro poučene strani in kar potrjujejo tudi poročila nekaterih dunajskih listov, da je Heine hotel pri železničnem ministrištvu intervenirati za državne uradnike. A železniški minister mu je odgovoril, da ne more pripustiti, da bi državni poslanci, torej politiki, posređovali med predpostavljanimi in uradniki v stvareh, ki zadevajo notranje zadeve uradništva. Dunajski listi vedo celo povedati, da je minister Schaible odgovoril tako v smislu posebnega, za vsa ministrištva veljavnega ministriškega sklepa.

Bukarešta je padla.

V sredo, dne 6. decembra, pozno v noči, je dospela v Avstrijo vest, da sta Ploesti in Bukarešta padli. Vest se je bliskoma razširila po celi državi in vzbudila povsod največje veselje. Zopet je eno glavnih mest naših sovražnikov v naših rokah.

Hitreje, kakor smo si upali misliti, se razvijajo vojna podvzeta proti Rumuniji. Odkar smo začeli ofenzivo, nam je brzojav dan na dan poročal same vesele vesti. Krona vseh je sedaj padec Bukarešte. Bog dovoljuje, da naše hrabre čete kaznujejo nezvestega nekdanjega zaveznika za nezvestobo, s katero se je pregrešil proti nam, ko bi bila njegova najsvetejša dolžnost, da nam pomaga. Za to najprej Bogu čast in hvala!

Hvala in čast tudi hrabrim vojakom, ki žrtvujejo svoje zdravje in življenje za dobrobit naše domovine. Čeprav je na rumunskem bojišču milejši klima, vendar so morali vojaki na obmejnem gorovju prenašati vse neprijetnosti zime v visokih gorah in ko so dospeli v ravnino, morali so z nadčloveško umerjenostjo napenjati svoje sile, da so podili brez odnehanja sovražnika pred seboj in ga niso pustili k sap. Ko je padla Bukarešta, se moramo spominjati torej z največjo hvaležnostjo vrlih vojakov in njih voditeljev.

Da je padla Bukarešta, ni samo velikega vojaškega pomena, ampak tudi gospodarskega. Gospodarskega, kajti čim več skladišč pride v naše roke, tem lažje bomo prezimili. Politični pomen pa obstoji v tem, da sovražni narodi uvidevajo našo nezlomljivo vojaško silo ter postajajo tem sklonjenejši za mirovna pogajanja, nevtralni narodi pa izvajajo iz našega zmagovitega nastopa posledico, da vsaka majhna država, ki se nam upre, je že zapisana popolnemu porazu.

Odobravamo, da je pisatelj ob koncu svojega zanimivega spisa, ki bo pravi užitek vsakega čitatelja, pridjal dodatek o literaturi in filozofičnih izrazih.

3. Dr. Mihael Opeka: R i m s k i v e r z i. Vsebina: 27. vinotok Na tuji zemlji. Dvoje pisem. O Roma felix. Sionski glasovi. V. Kampanji. Odmevi. Opombe.

O materinem slovenskem jeziku pravi pesnik, ki je bival v tujini, med drugim: Materin miljeni glas, domača beseda slovenska, ali se moti uho, ali te čujem zares? V sen me zibala sladak otroka je draga rodica: takrat tešilni je spev tvoj zatisnil mi oči. V tvojem sem glasu nekoč, slovenska premila beseda, jecal povzdignjenih rok prvo molitev otrok.

Zveni, le zveni v uho in v dušo mi, jezik najdražji, ljubil doma sem ta golč, ljubim v tujini ga bolj.

Ko bi ga res vsi v tujini tako ljubili! 4. Ksaver Meško: Dve sliki. Pisatelj v gladki besedi slika, kako je Matija Petka prevladal pohlep po sosedovi njeni, kako si jo je po krivici polastil in kako ga je vsled tega pekla vest do smrti. V drugi sliki opisuje Meško nesrečno usodo starke Ane, vdove po učitelju Slemenu.

Škoda, da Leonova družba ni priložila letošnjemu književnemu daru naznanilo o književnemu načrtu za bodoče leto, kar bi pomenilo zraven podanih knjig zelo privlačno agitacijo za Leonovo družbo. Kljub temu je dolžnost, da se vsi Slovenci v velikem številu zberejo okoli tega važnega, edinega znanstvenega in slovstvenega zavoda na Slovenskem. Požrtvovalni gospodje naj radevolje prevzamejo poverjeništa za Leonovo družbo. Kdor plača 6 K članarino, dobiva znanstveno revijo „Čas“ in vsakoletno družbino darilo.

Veselje v Avstriji in Nemčiji

Po celi Avstriji so v četrtek, dne 7. decembra, od 12. do 1. ure popoldne slovesno zvonili z vsemi cerkvenimi zvonovi v znak splošnega veselja, ki je zavladovalo vsled padca Bukarešte. Danes, v soboto, dne 9. decembra, bo po celi Avstriji šole prost dan. Tudi v Nemčiji se radujejo nad sijajno zmago. Takoj, ko se je razglasila ta novica, so zvonili z vsemi zvonovi, razobesili zastave in streljali s topovi in možnarji.

Kako je padla Bukarešta.

Vojna podvzeta naših armad okrog Bukarešte so vedno bolj dozorevala, trdnjava je morala pasti. Vsa prizadevanja močnih ruskih čet, ki so bile poslani v vsej naglici iz Dobruče, da bi prodrle čez spodnji tok reke Argesul ter vrgle nazaj našo donavsko armado, so se izjalovila ob junaštvu bolgarsko-turških čet, ki so na črti Oltenita-Budesci odbile vse ruske napade.

Glavni del donavske armade je prodiral dne 5. decembra čez reko Argesul proti južnozahodni in zahodni fronti Bukarešte ter je začel s težkimi topovi obstreljevati zunanje trdnjavske utrdbe. Na severozahodni fronti se je bližje do trdnjave pririla posebna vojniška skupina, ki je tudi začela obstreljevati trdnjavske utrdbe. Odločitev je padla vsled naglega prodiranja armade Falkenhayna, ki je s svojimi prednjimi četami prikorakala že dne 5. decembra do železniške črte Bukarešta-Ploesti, vsled česar je nastalo nujno vprašanje, ali naj Rumuni branijo svoje glavno mesto Bukarešto, ali pa naj trdnjavo izpraznijo, kajti prodiranje Falkenhaynovih armad je ogroževalo Bukarešto tudi na severni fronti. Nadaljna posledica tega je bila, da so se morale rumunske čete, ki so se nahajale v dolini gornjega toka reke Prahova pri mestu Sinaja, začeti takoj umikati, in je malo verjetno, da bi se bilo večini teh čet posrečilo priti na varno in se rešiti.

S padcem Bukarešte pa je prišla v našo oblast največja rumunska trdnjava, najvažnejše križišče železnice in cest ter veliko vojnega gradiva, katerega Rumuni niso več mogli spraviti na varno, ker so zaradi za njimi naši zrakoploveci razdrli železniške proge. Iz padca Bukarešte je pa tudi razvidno, da je Vlahija za Rumune popolnoma izgubljena ter da Rumunija namerava vojsko, ki je imela za nje doseđaj tako nesrečen potek, nadaljevati v pokrajini Moldavi. Sovražni poskus, se upreti in ustaviti našim armadam ob reki Jalomita, ne more prinesiti Rumunom nobenih vspehov, ker so naše čete že tudi zavzele mesto Ploesti, ki zapira vhod v to dolino.

Predaja Bukarešte.

Dne 5. dec., ob 10.30 predpoldne, je maršal pl. Mackensen poslal stotnika Lange kot parlamenterja k poveljniku Bukarešte s pozivom, da preda mesto. Mackensen bo dal streljati na mesto, ako se stotnik tekom 24 ur ne vrne. Lange je bil z zavezanimi očmi prepeljan v mesto. Bukareški poveljujoči general je zatrdil, da Bukarešta ni trdnjava, ampak odprto mesto in ni hotel o predaji nič vedeti. Stotnik se je dne 6. dec. še pred določenim časom vrnil. Zjutraj dne 6. dec. so se deli kavalerijskega zbora Sletov polastili dela utrdbe na severni strani Bukarešte.

Oče.

Mož, ki govori o njem ta zgodba, je bil eden najbolj veljavnih mož v svoji župniji. Rekli so mu: Tord Overas.

Nekega dne vstopi k župniku v pisarno; stal je ravan kakor sveča in bil praznično-osen.

— Sina smo dobili — je dejal — in prosil bi, da bi ga krstili!

— Kako naj mu bo ime?

— Fin po mojem očetu.

— Kdo so botri?

Povedal je imena najbolj znanih mož v fari, ki so bili vsi v sorodu z očetom.

— Ali imaš še kaj povedati? — ga vpraša gospod župnik.

— Rad bi imel, da bi mi sina krstili v soboto popoldne.

— Ali še kaj drugega? — vpraša župnik.

Tord prime za klobuk in se odpravlja iz pisarne. Tedaj pa mu župnik poda roko in ga pogleda v oči, rekoč:

— Bog daj, da bi ti bil novorojenec v srečo!

Šestnajst let po tem dnevu je bil Tord zopet v pisarni pri župniku.

— Dobro se držiš — mu reče župnik, — dolgo te že nisem videl, vendar se nisi kar nič izpremenil!

— Saj pa tudi nimam nič skrbi — je dejal tu Tord.

Župnik pomolči in čez nekaj časa vpraša:

— Kaj pa te je nočoj privedlo k meni?

— Danes pridem zaradi svojega sina, ki bo jutri birman.

— Vrli dečko je — pravi župnik.

— Nisem vam hotel plačati pristojbine, dokler ne izvem, kateri prostor ste za dečka odločili v cerkvi — reče Tord.

LISTEK.

Književni dar Leonove družbe.

Dobili smo knjige naše Leonove družbe za leto 1916. Pred nami ležijo 4 čedni sešitki, ki nam že po svoji obliki, še bolj po vsebini povedo, da se je odbor družbe resno potrudil, da bi počal svojim udom nekaj lepega gradiva, ki bi imelo ne samo le zgodovinsko vrednost, ampak tudi privlačno moč za nove ide.

1. P. Stanislav Skrabec: Jezikovni spisi, I. zvezek, 1. snopič. Knjiga vsebuje sledečo stvarino: O glasu in naglasu našega književnega jezika v izreku in pisavi. Naglasni naše slovensčine. Glasovi naše slovensčine. Pravopisne opazke. Zanimati in zanimivo. Ke in ko. Kedo in nihče. Upamo, da bo kak slovenski jezikoslovec Skrabčevo delo natančneje ocenil.

2. Aleš Ušeničnik: Knjiga o življenju. Vsebina: I. Dvom življenja, II. Blagovest življenja in III. Zmisl življenja. Pisatelj pravi v svojem uvodu: „S plamtečimi prsti je zapisala vojska tisto prastaro vprašanje: Kaj je življenje? Ponosno dviga glavo optimizem. Življenje kipi iz silne borbe, življenje, ki hoče živeti, živeti... Bodočnost vstaja z bojnih poljan. In optimizem govori: Kaj iščete ciljev neznanih? Ali je kaj višjega, kot je življenje? S sklonjeno glavo hodi po bojišču pesimizem. Polno mladega življenja leži pred njim na tleh, pogaženega, strfega... Po mrtvih poljanah krakajo gavranji in kljujejo lobanje... In mračno se vprašuje pesimizem: Kaj je življenje? Ali ni prazen nič? —“

te Deli 54 armadnega zboru so udrli na zahodni strani v utrjeno črto in so vzeli črto Chlajna do Odaile. (Od zahoda proti severu.) Sovražna infanterija se je krčevito branila, a je bila takoj premagana. Od južne strani so udrli deli donavske armade čez utrdbe v mesto, kjer ni bilo prav nikakega odpora več.

Naši pripravljali obleganje.

„Vossische Zeitung“ piše o bitki pri Bukarešti:

Načrt francoskega generala Berthelota je bil jasan: Desno rumunsko krilo in središče se naj držita kolikor mogoče trdno, da se zabrani prodiranje Falkenhaynovih armade. Levo krilo (pri Bukarešti in Donavi) pa naj ofenzivno napada Mackensenove čete, t. j. diviziji Koš in Kühne. V tem prostoru se pa naj uporabijo tudi vse ruske čete, ki so stale za Bukarešto v rezervi. Ako bi se Berthelotu posrečilo prvo, bi se mu posrečilo tudi drugo in zmaga bi bila na rumunski strani. A Berthelotov načrt se je popolnoma izjalovil. Sovražnik je že znal pred bitko, da imajo naši že mesec dni pri Turn-Severinu zbrano oblegovalno gradivo in se je radi tega boril na življenje in smrt. In ko se je videlo, da je ves odpor zaman, je raje prepustil mesto brez boja našim, nego da bi ga pustil popolnoma uničiti od naših težkih topov.

Maršal Mackensen v Bukarešti.

Zmagovalec Bukarešte, maršal Mackensen, je dne 7. decembra slovesno vkorakal v Bukarešto, in se je nastanil v kraljevski palači. Internirani Avstrijci in Nemci so ga pozdravili kot svojega rešitelja.

Hötendorf izdelal načrte.

Načrte za zavzetje Bukarešte in Vlahije sploh je izdelal, kakor se poroča, načelnik našega generalnega štaba Konrad pl. Hötendorf. Izvedli so ga Mackensen, Falkenhayn, Köves in Arc.

Četrto sovražno glavno mesto.

Od začetka vojske do sedaj so naši zavzeli že 4 glavna mesta naših sovražnikov in sicer: Bruselj, Belgrad, Cetinje in Bukarešto.

Rumuni zbežali na črto vzhodno od Bukarešte.

Ruski listi poročajo, da se je francoski general Berthelot, ki poveljuje rumunskim četam pri Bukarešti, umaknil s svojo razpršeno armado v več kilometrov vzhodno od Bukarešte pripravljeno novo obrambno črto. Rumuni se sicer obupno branijo, a brez načrta in cilja. V Bukarešti so bili tudi japonski artilerijski častniki.

Ploesti in Kampina.

Dne 6. decembra so naši poleg Bukarešte zav-

— Precej spredaj, prvo mesto, — odgovoril go spod župnik.

— Prav, — je dejal Tord in položil 10 dolarjev na mizo.

— Ali imaš še kaj povedati?

— Nič da bi vedel, — reče Tord in odide.

Zopet je minilo osem let, ko se je čul pred župniščem velik šum; nabralo se je tam več mož, njim na čelu je bil Tord.

— Danes je pa s teboj mnogo mož, — mu reče župnik, ko ga pozdravi.

— Na oklic bi rad dal svojega sina, ki se želi poročiti s Kare Storliden, s hčerko Gudmundovo, ki stoji tukaj pred vami!

— To je pa najbogatejše dekle v celem okraju — reče župnik.

— Pravkijo, — odvrne Tord in si seže z roko v lase.

Župnik je sedel nekaj časa zamišljen; nato pa je zapisal oklice in zapisal imena prič.

Tord položi tri dolarje na mizo

— Samo enega, — pravi župnik.

— Vem, za koliko imate pravico, toda to je moj edinec in jaz zato lahko nekaj več odrinem.

Po tem pojasnilu je duhoven čenar sprejel.

— Sedaj si že tretjič pri meni zaradi sina, ali ne, Tord?

— Sedaj je pa tudi z njim vse opravljeno, — odvrne Tord, zaveže svoj debeli mošnjček in se poslovi od župnika in tudi drugi grejo za njim.

14 dni nato sta oče in sin veslala čez jezero v Storliden, kjer sta se hotela z nevesto pogovoriti zaradi ženitnine.

— Deska pod menoj se mi ne zdi nič prav trdna, — reče sin in vstane, da bi jo uravnal. V tem hipu zdrči deska, na kateri je stal, v vodo, sin se zalovi z rokami, zakriči in pade v vodo.

„Primi se za desko“, zavpije oče in mu jo pomoli v vodo. Vrtinec pa sina zasučee, da je ne more doseči.

— Drži se nad vodo, — kriči oče za njim, vrže

zeli tudi mesti Ploesti in Kampina, ki ležite severno od Bukarešte.

Rumunska divizija se udala.

Dne 6. decembra se je ob reki Aluta udala rumunska divizija z 8000 možmi in 26 topovi. Ta divizija je bila med rekama Aluta in Syl popolnoma odrezana od ostale rumunske armade in se je do zadnjega hrabro in obupno borila.

Rusko bojišče.

Ruska ofenziva v Karpatih je nekoliko ponehala. Edino v kotu treh dežel (južno od Dorne-Vatre) so se vršili te dni večji boji. Rusi niso mogli nikjer naprej.

Italijansko bojišče.

Na vseh bojiščih je nastopilo skrajno slabo vreme, ki zadržuje vojno delovanje. Na Krasu se je zadnje dni pričel hud artilerijski dvoboj, ki pa se je moral v četrtek, dne 7. dec., radi skrajno slabega vremena ustaviti. Da si Italijani od nameravane desete ofenzive mnogo ne obetajo, spričuje dejstvo, da pišejo v listih, da so se Avstrijci posebno artilerijski zelo dobro pripravili in da so svojo črto od Plav do morja izredno močno utrdili. V italijanskem parlamentu je te dni prišlo do burnih prizorov. Poslanci so iz jeze, da ne pade Trst, kričali: „Smrt Avstriji!“

Italijanska državna zbornica.

Italijanska zbornica je sklicana. V prvi seji dne 5. dec. je rekel ministrski predsednik Boselli, da se je po dolgi borbi posrečilo italijanski armadi zavzeti Gorico, ta „najlepši biser Italije.“ Nadalje je rekel, da izdeljuje 2200 italijanskih tovarn potrebno orožje. O jadranskem vprašanju se je izjavil, da se bo Italija tako dolgo bojevala, dokler ji ne bo zagurana nadvlada nad Adrijo, pri čemur se bo ozirala na pravične želje sosednih slovanskih narodov, a si zagotovila gospodarski razvoj in narodne pravice Italije na vzhodni jadranski obali. Italija, se končno tudi bori za samostojnost Belgije, Srbije in Črnogore in tudi težko preskušani Rumuniji je poslala izdatno pomoč. Valona mora ostati strateško opiralnišče Italije v Sredozemskem morju.

V seji dne 6. t. m. je nastal v zbornici grozen hrušč proti Avstriji. Barzilaj (tržaški žid Bürzel) je proslavljal obešene italijanske izdajalce v Avstriji Batistija in druge. Poslanci so neprestano kričali: „Smrt Avstriji!“ Poslanec Monteguarnieri je tako kričal, da ga je nazadnje prijel krč in so ga morali odnesti iz zbornice. Barzilaj je končno izrazil željo, da bi naj Italijani kmalu že zasedli Trident, Trst in Pulo.

desko proč in zavesla proti njemu. Toda sin se med tem zlekne na hrbet, obnemore in se potopi.

Tord tega ne more verjeti; zgodilo se je vse prehitro. Ves iz sebe gleda na prostor, kjer se je sin potopil in čaka, da se zopet pokaže nad vodo. Nekaj pen se je pojavilo in še nekaj, nazadnje ena velika, ki se je razpršila in jezero je bilo zopet jasno in pa mirno.

Tri dni in tri noči so ljudje opazovali, kako je Tord brodil z ladjo vedno na istem mestu, ne da bi kaj jedel ali spal; iskal je sina. Še le tretji dan so ga našli onemoglega in ga čez goro zanesli domov.

Od tedaj je minulo leto dni. Pozno zvečer je nekdo trkal na župnijska vrata in s tresočo roko iskal kljuko pri vratih. Župnik odpre vrata in pred njim stoji visok, a upognjen mož, suh in sivih las. Župnik ga je gledal dalje časa, prečen ga je spoznal. Bil je Tord.

— Kako da prihajaš ob tako pozni uri? — ga vpraša župnik.

— Žal, da pridem res tako pozno, — reče Tord in se truden vsede; dalje časa sedita molče.

— Nekaj imam pri sebi, kar sem namenil za uboge, — reče naposled Tord. Rad bi napravil ustanovo na ime svojega sina. — Rekoč vstane, položi denar na mizo in se zopet vsede. Župnik prešteje denar.

— To je veliko denarja, — pravi župnik.

— To je polovica od skupička za moj dom, ki sem ga danes prodal, — odgovori Tord.

Dolgo časa sta zopet molčala; nato reče župnik: — Kaj pa sedaj misliš?

— Kaj boljšega!

In zopet sta molče sedela. Župnik je pogledal Torda, ta pa je v tla upiral svoje oči. Župnik spregovori:

— Sedaj mislim, da ti je tvoj sin res v blagoslov!

— Da, — reče Tord, — sedaj sem tudi jaz tem prepričan, — in pogledal je župnika in dve solzi sta Tordu kanili čez obraz.

Italijanski kralj odlikovan.

Angleški kralj Jurij je podelil italijanskemu kralju Viktor Emanuelu veliki križ vojaškega Bathreda.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču nobenih večjih dogodkov. Boji za strelske järke se nadaljujejo.

Macedonsko bojišče.

V bitoljski dolini, vzhodno, severno in severozahodno hudi boji, istotako ob reki Crni ter v dolini reke Strume Vsi napadi Sarraillove armade na bolgarsko-nemške postojanke so bili odbiti.

Grčija.

Ker grška vlada noče izročiti četverosporazumu vso svojo artilerijo in vsa svoja vojaška skladišča, je četverosporazum proglašil nad Grčijo in vsemi grškimi otoki blokada ali zaprtje. Po vsej stari Grčiji, zlasti po večjih mestih, so izbruhnili veliki nemiri.

Ministrska kriza na Angleškem.

Angleško ministrstvo Asquith je odstopilo. Kot vzroki odstopa se navajajo različne nasprotujoče si verzije. Poznavalci razmer domnevajo, da so glavni vzroki Asquithovega padca: Neuspehi sedanje vojske, težave aprovizacije in slaba irska politika sedanje vlade. Nezačuden je proti vojski naraščajoča dan za dnevom, angleška svetovna politika dobiva od naših armad vedno hujše udarce. Pomanjkanje in draginja je na Angleškem vedno večja in Irce so po usmrtni svojega voditelja zelo razburjeni. V Angliji je nastal velik notranji preobrat, ki se bo prav pojasnil še le prihodnje dni, ko bo imenovano novo ministrstvo.

Kralj je najprvo pozval bivšega ministra Bonar Lawa, naj sestavi novo ministrstvo. Ta pa je to ponudbo odklonil. Sestava ministrstva je poverjena vojnemu njujskaču lordu George, ki je že pričel sestavo kabineta.

Politične vesti.

Prvi kronski svet cesarja Karola. V petek popoldne je vodil cesar Karol prvi kronski svet. Udeležili so se ga vsi skupni ministri in oba ministrska predsednika.

Vladarski obiski. Cesar Karol I. je dne 5. t. m. obiskal nemškega cesarja Viljema v njegovem velikem stanu. Spremljala sta ga maršala nadvojvoda Friderik in Konrad pl. Hötendorf. Drug dan, dne 6. t. m., je cesar Viljem vrnil našemu cesarju obisk v našem glavnem stanu, kjer so se vršila važna posvetovanja.

Amnestija. List „Az Est“ poroča, da je izvedel iz zanesljivega vira, da bo v Avstriji kmalu izdana obširna amnestija političnih zločincev.

Hrvatski sabor je sklican na zasedanje na dne 14. decembra.

Ogrski državni zbor je zopet začel zborovati. V seji dne 5. dec. se je predsednik spominjal velike železniške nesreče dne 30. novembra. Grof Tisza je povedal, da bo kronanje kralja in kraljice že meseca decembra, ko sestavi državni zbor nastopno diplomu. V to svrhu se je izvolila dne 6. t. m., na Tiszov predlog regnikolarna deputacija, ki bo sestavila to diplomu. — Dne 7. decembra je bil kardinal-primas dr. Czernoh izvoljen za predsednika regnikolarnega odseka.

Odprava italijanskega jezika v Dalmaciji. List „Naše Jedinstvo“ je dobil iz Dunaja poročilo, da se v najkrajšem času odpravi italijanski jezik iz javne uprave v Dalmaciji.

Staro sovražstvo Wolfa proti dr. Körberju. — Nemški radikali so pričeli groziti Körberju. Wolf je pričel iti po svojih prejšnjih znanih potih. Zanimivo je, da se glasilo čeških Nemcev, nedeljski „Prager Tagblatt“, norčuje iz Wolfa in njegovih zvestih vse-nemških tovarišev, ki nočejo parlamenta, ampak hrepene po najhujšem absolutizmu. Kot vzrok besnega nastopa Wolfa proti Körberju pa naveda „Prager Tagblatt“ staro sovražstvo proti dr. Körberju, ki datira že iz leta 1904. Takrat je rekel Körber Wolfu: „Da se mi ne prikažete nikoli več v mojo bližino!“ Zanimivo je, da je odgovoril dr. Körber na znane nemške zahteve po oktroiranju uvedbe nemškega državnega jezika, spremembe poslovnika v nemškem smislu itd., da bo o tem govoril parlament. Ta pa

poroga važnost pred vsem na rešitev vprašanja glede prehrane. — Tako „Prager Tagblatt.“

Ceškoslovanski agrarni klub si je izvolil v petek novo predsedstvo. Soglasno so bili izvoljeni za predsednika Fr. Stanek, za podpredsednika bivši minister Prašek in Udrzal. V parlamentarno komisijo so izvoljeni: Bukvaj, Donat, Oklešek, Padouš, Sedlak, dr. Viškovsky, dr. Zahradnik, Zdarsky. V parlamentarno komisijo „Českeho svazu“ so poslani Bukvaj, Sedlak, Oklešek in dr. Viškovsky.

Demonstracije proti papežu. „Kölnische Volkszeitung“ javlja, da so se v Rimu vršile proti papežu poulčne demonstracije, ko se je razvedelo, da je papež poslal umirajočemu avstrijskemu cesarju apostolski blagoslov in po cesarjevi smrti sporočil avstrijski vladi svoje sožalje. Leoninski del mesta Rima so morali zasesti črnovojniki, ki so demonstrantom branili vhod. Se mrtvecev ne pustijo pri miru!

Tedenske novice.

Radi praznika je izšla današnja številka „Straže“ samo na 4 straneh.

Cesar pohvalil štajerski 20. poljski lovski bataljon. Cesar Karol I. je izdal sledeče povelje: Izražam poljskemu lovskemu bataljonu št. 20 za njegovo odlično hrabro zadržanje, za udano, požrtvovalno in vzgledno zadržanje v bojih od 11. do 13. junija 1915 najpopolnejše priznanje. Hrabremu bataljonu pošiljam zahvalo in pozdrav! — Ta cesarjeva pohvala našega domačega poljskega lovskega bataljona, v katerem služi veliko število naših slovenskih mož in mladeničev, je ponovni dokaz, kako visoko oeni naš cesar naše hrabre slovenske junake.

10 novih kardinalov. Papež je imenoval deset cerkvenih knezov za kardinale in sicer beneškega patriarha Pietro La Fontaine, Donata Sbarelli, Amadea Ranuzzi di Bianchi, Tomaso Boggiani iz reda dominikancev, Alessia Ascalesi, nadškofa v Beneventu, Nikola Marini, ki si je za združenje razkolniških vzhodnih cerkva z Rimom stekel nevenljivih zaslug, J. Giorgi ter Francoze Aug. Dubourg, nadškofa v Rennesu, L. E. Dubois, nadškofa v Bourgesu in Josipu Maurin, škofa v Grenoblu.

Vojno posojilo. Za peto vojno posojilo je razpoloženo povsod najboljšo. Tudi kmetski krogi se pripravljajo, da pridejo državi in armadi na pomoč, ker želijo, da nudi naša domovina tudi nazunaj sliko moči in vzajemne požrtvovalnosti ter da priskrbi armadi vse, kar potrebuje za gigantski boj. Slovenija pri tej domoljubni akciji ne bodo in ne smejo manjkati. Četudi so boren narod, vendar bodo storili vse, da po svojih močeh pripomorejo k sijajnemu vspehu vojnega posojila. Vsakdo lahko podpiše vojno posojilo tam, kjerkoli hoče, v tem oziru je popolna svoboda. Državne oblasti imajo itak čez vsa vojna posojila, naj se kjerkoli podpišejo, informacije in pregled. Naše posojilnice in hranilnice bodo šle občinam in posameznikom povsod rade na roko, za to se jih naj Slovenci pri podpisovanju pridno poslužujejo. A tudi v denarnem oziru je treba pripomniti, da so ta vojna posojila izmed vseh javnih vrednostnih papirjev najboljše in najsigurnejša naložitev razpoložljivega kapitala. Za to naj vsakdo, kdor le more, podpiše V. vojno posojilo.

Grof Paar hudo zbolel. Mnogoletni generalni pribočnik rajnega cesarja Franca Jožefa I., generalni polkovnik in vitez zlatega runa, grof Paar, je tako nevarno zbolel, da se je bati najhujšega. Grof Paar je star 79 let.

† **Franc Hubad.** Dne 8. decembra je umrl v Ljubljani zaslužni slovenski šolnik, dvorni svetnik, in vpokojeni deželni šolski nadzornik kranjski Franc Hubad v 67. letu svoje starosti.

† **Franc Levec.** V soboto, dne 2. dec., je umrl v Ljubljani v starosti 70 let umirovljeni kranjski šolski nadzornik, dvorni svetnik, odlični slovenski pesnik in pesnik Franc Levec.

Odlikovan je bil Ivan Zelnir, nadučitelj na ptujski okoliški šoli, kot narednik pri nekem primorskem oddelku, v priznanje izbornega službovanja pred sovražnikom z železnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne kolajne.

Avstrijska slava v prvih dneh svetovne zgodovine. Spisal Pavel Flere, z risbami okrasil Maksim Gaspari, založila c. kr. založba šolskih knjig na Dunaju, stane 1,15 K. Menda najbolj originalen in poljuden spis o prvih dneh, ko smo pričakovali vojno in ko smo doznali za prva junaštva naših mož in mladeničev. Zraven Gasparijeve slike Ako bo učitelj znal zraven uporabiti tudi nadaljne dogodke in vse vrle čine naših slovenskih junakov, kakor jih čitamo dan za dnevom v naših časnikih, bo knjiga služila kot izborno sredstvo za vzgojo avstrijskega in slovenskega duha med našo mladino.

Oddaja svinjske masti in špeha.

Štajersko cesarsko namestništvo je izdalo sledeči odlok:

Vsak, kdor kolje svinje bodisi za domačo uporabo, kot kmetič, bodisi za druge, kot mesarji, go-

stilničarji itd., mora oddati v svrhu preskrbe dežele s svinjsko mastjo od vsake zaklane svinje določeno množino surove svinjske masti ali surovega špeha. Množina surove svinjske masti ali špeha, katera se bo morala oddati od vsake zaklane svinje, se določa po teži zaklane svinje in sicer:

Od zaklane svinje, težke od 60 kg, se mora oddati 1½ kg surove svinjske masti ali surovega špeha, od svinje, težke od 60 do 100 kg, 2 kg, od svinje, težke od 100 do 150 kg, 4 kg, in od svinje, težke več kakor 150 kg, se bo moralo oddati 7 kg surove svinjske masti ali surovega špeha.

Nadalje se določa: Vsak, kdor bo hotel zaklati svinjo doma, bo moral to naznaniti županu. Pri mesarjih pa mora to naznaniti mesoogleda. Vsak, kdor je naznanil županu, da namerava doma zaklati svinjo, dobi pismen ukaz, da mora v osmih dneh oddati predpisano množino surove svinjske masti ali surovega špeha tistemu prevzemnemu uradu, katerega mu bo določilo županstvo. Ako ne odda v 8 dneh določene množine surove svinjske masti ali surovega špeha, zapade kazni (do 5000 K denarne globe ali 6 mesecev zapora), vrhutega bi županstvo na stroške dotičnika poslalo po predpisano množino svinjskega špeha. Oddano blago ne sme biti pokvarjeno in se bo takoj izplačalo v gotovini in sicer po kakovosti blaga do 7.80 K za 1 kg čiste teže. Ako bi glede cen ne prišlo do sporazuma, določi ceno pristojno sodišče.

Razne novice.

100.000 otrok posinovil. Sin ameriškega milijarjarja in najbogatejšega moža na celém svetu Rokefellerja je sklenil, da posinovi 100.000 francoskih otrok, kojih očetje so padli na bojišču ter da po očetovski skrbi za te otroke. Izračunali so, da bo bogataš izdal za to armado otrok na leto 65 milijonov frankov. Cela vrsta drugih ameriških milijonarjev je sklenila, da bo pomagala ta Rokefellerjev vzgled.

Dunaj brez jaje in svinjskega mesa. Na dunajski svinjski trg že več tednov niso pripeljali skoro nobenih svinj in tudi nič jajc, tako da je Dunaj brez jaje in svinjskega mesa.

Na Dunaju kradejo suknje. Dunajska policija je dognala, da so se dunajski tatovi organizirali v tolpo, ki po načrtu krade in izmenjava suknje po dunajskih gostilnah in kavarnah. Samo dne 4. dec. je ta tolpa pokradla v I. okraju 16 suknj in kožuhov v vrednosti 6000 K.

Trojčki. Posestniku in občinskemu selu Mihaelu Kocijanu v Bazovici (občina Trst) skotila je tri inpolletna krava naenkrat tri telce, ki so vse pri življenju in prav čvrste. Takih krav bi trebalo več sedanjem času.

64letni mož se vozil prvokrat po železnici. V Klausenu na Tiroškem živi kolarski mojster Bernhard Ganhofer, ki se še nikoli v svojem življenju ni vozil po železnici, čeprav je že 64 let star. Ker je pa bil te dni poklican za pričjo pred vojaško sodišče v Inomostu, se je moral prvokrat voziti po železnici. Iz strahu, da bi se mu na vlaku ne pripetila kaka nesreča, se je stari mož lokal. predno je stopil v železniški voz.

Protiv izrodnom mode, ki bijejo v obraz vsakemu čutu pravosti, so začele gibanje katoliške pariške žene, med njimi osobito aristokratske gospe. Če pomislimo, kako nesmiselna in draga je ženska moda, je tako gibanje le pozdravljati. Saj modo širijo le izvestni trgovci, da delajo z modo velikanske profite na račun neumnega sveta.

Dopisi.

Maribor—Sv. Jakob v Slov. gor. Od dne 1. t. m. naprej vozi vsak dan pošta iz Maribora v St. Jakob v Slov. gor. Ob 8. uri dopoldne odhod iz Maribora, dohod v St. Jakob okrog 10. ure. Od St. Jakoba vozi pošta v Maribor ob 1. uri popoldne, dohod v Maribor med 3. in 4. uro popoldne. Ta nova uredba je za St. Jakob velike vrednosti. Zveza preko St. Ilja je bila združena z velikimi težavami. Sedanja poštni voz, ki bo za dve ure poprej pri Sv. Jakobu kot prejšnji, bo sprejemal tudi potnike.

Ruše. V nedeljo, dne 3. dec., so se zbrali vsi občinski odborniki, kolikor jih ni na bojnem polju, k svečanostni seji in sicer iz političnih občin: Ruše, Smolnik, Lobnica in Bistrica pri Rušah. Župan ruški, g. nadučitelj Jožef Lasbacher, nagovori navzoče, naznanivši jim pretresljivo vest, da je zatisnil trudne oči Njegovo Veličanstvo cesar Franc Jožef I. Ko prečita žalno izjavo, zakličejo navzoči v čast in

spomin blagemu rajnemu: Slava, slava, slava! Daje omeni govornik vesel dogodek, da je nastopil vladno prijazni in pravični gospod, na bojnem polju izkušeni junak, Njegovo Veličanstvo cesar Karol I. Po prečtani udanosti izjavi se razlega po sobani kot svečana prisega krepak: Živio, živio, živio! Navzoči občinski odbori, pooblastijo ruškega župana, da pošlje obe izjavi c. kr. okrajnemu glavarstvu s prošnjo, da jih blagovoli ono poslati na Najvišje mesto.

Selnica ob Dravi. Narednik Henrik Vollmaier je bil ranjen in se nahaja v celjski bolnici.

Marenberg. Opetovano je bilo čitati v časnikih, da dobi naš trg lekarno. Koliko je na celi zadevi resničnega, se sedaj še ne da reči. Opozorili pa bi na to, da mora novi okrajni zdravnik za tukajšnji, po pretežni večini slovenski okraj znati tudi slovenski. Sedanji prosilec je Nemeč, zdravnik v Paternionu na Koroškem.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Osem velikih zvonov je žrtvovala naša župnija za vojne namene. Najtežji je tehtal 3300 kg. Značilno je, da je zažnjikat pel 91-letnemu starčku Kupljenu, ki ga je župnija pred nekaj leti na lastne stroške oskrbel. Žalostno so nam na Cecilijino, na predvečer in naslednje dni peti v slovo, kakor da bi se zvonovi pogovarjali med seboj z drhteče pojocimi glasovi, kakor da bi ti glasovi prihajali iz globočine, se je zdelo. Težko in solznih oči smo se ločili od njih.

Središče. Slovesno mašo-zadušnico po našem preljubljenem pokojnem vladarju je služil tukaj v torek, dne 28. nov., č. g. župnik Jakob Cajnkar. Udeležil se je je občinski odbor, šolska mladina z učiteljsvom, zastopniki vseh tukajšnjih korporacij in društev ter velika množica vernikov. Po končanem cerkvenem opravilu se je zbralo učiteljsvo z obema gg. katehetoma v šolskem poslopu k izredni, žalobni seji. Predsednik konference, g. ravnatelj A. Kosi, se je z ginljivimi besedami spominjal blagega rajnega vladarja, ob katerega mrtvaškem odru stoji potrta vsi avstrijski narodi, celokupno ljudstvo brez razlike stanu. Učiteljsvo — tako je povdarjal govornik — pri tem ni zadnje, in to po vsej pravici, ako se pomisli, da se ima uprav temu vladarju zahvaliti, da se je šolstvo in z njim ugled učiteljsva dvignil. Za vlade cesarja Franca Jožefa I. se je po vsaj Avstriji ustanovilo nad 10.000 ljudskih šol, po katerih se širi ljudska prosveta. Na predlog predsednika konference se enoglasno sklene sožalna izjava učiteljskega zbora, ki se pošlje potom g. c. kr. okrajnega glavarja v Ptuj kot predsednika okrajnega šolskega sveta ormoškega na Najvišje mesto. Sožalna izjava se glasi: „Globoko ganjeno vsled smrti svojega preljubljenega vladarja, Njegovega Veličanstva Franca Jožefa I., se usoja učiteljsvo šestrazredne ljudske šole v Središču izraziti bolestnim srceom v iskreni zahvalnosti za milostno pospeševanje šolskih koristi po blagopokojnem, najvišjem protektoriju šole svoje sožalje, zajedno pa tudi zagotoviti svoje neomahljive zvestobe in udanosti Najvišji vladarski hiši. Vaše preblagorodje prosimo, da sporočite kakor predsednik okrajnega šolskega sveta to našo izjavo na Najvišje mesto.“

Ormož. Drugokrat se je že oglasil iz ruskega vjetništva tukajšnji rojak Ivan Meško. Svojem staršem piše, da je zdrav in da hodi v neko usnjarsko tovarno na delo. Velika tolažba za starše in druge.

Zibika. G. Šimon Štrnkl, učitelj v pokoju in posestnik na Tinskem, je podaril revnim šolarjem 20 K. Krajni šolski svet izreče gospodu javno in srčno zahvalo.

Tepanje pri Konjicah. Tukajšnji posestniki M. Jošt je bila ukradena ponoči iz hleva lepa krava v vrednosti 1200 K. V trenutku, ko je nameraval tat prodati kravo za 800 K, so ga orožniki zasačili in izročili okrožnemu sodišču v Celju.

Sv. Jurij ob lužni žel. Pri premikanju železniških vozov je prišel 19letni zavirač Jožef Orlandl iz Maribora pod kolo, ki mu je zdrobilo nogo. Spravili so ga v celjsko bolnišnico.

Petrovče. V Gradcu se je poročila Elza Teržan, hči tukajšnjega posestnika, z vojaškim računskim oficijalom Ivanom Haus.

Petrovče. Na pogrebni dan Njegovega Veličanstva Franca Jožefa I. so bile glasom sklena trgovske zadruga Celje-okolica v znak sožalja do preljubljenega nam vladarja vse trgovine v Petrovčah in v Zalcu v četrtek, dne 30. nov., od 3. ure popoldne naprej zaprte.

Slovenjgradec. Tukajšnja mestna občina je podarila z nabranimi darovi našemu junaškemu pešpolku št. 87 srebrni rog.

Slovenjgradec. Hlapec posestnika Lobeja je vozil 20 meterskih stotov premoaga čez most čez potok Suhidol. Most se je udril, voznik, voz in konja so padli v narasli potok. Voznik je utonil, konja so rešili, a premog je izgubljen.

Posojilnica v Mariboru (Naredni dom)

sprejema prijave za peto avstrijsko vojno posojilo

ter daje potrebna pojasnila vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne ter od 3. do 6. ure popoldne. 786